

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

شوه نامه اجرایی

آیین نامه آموزش و پرورش تلفیقی - فراگیر
کودکان و دانش آموزان با نیازهای ویژه

پاییز ۹۷

سازمان کنفرانس پرورش مسئولیتی
مساندت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

باسمیرغا

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش
دفتر وزیر

شماره: ۱۸۰۷۷
تاریخ: ۹۷/۲/۹
پوست:

کمیته بررسی
بخشنامه ها و دستورالعملهای اداری
اعضای شورای معاونان جهت استحضار
واحدهای مجری:
استان: مدیرکل
شهرستان / منطقه: مدیر
واحدهای آموزشی: کلیه درورها
همانگ کننده در استان کمیته مستندسازی
کد: ۴۰ : ۱۴۰/۹۷/۱/۲/ص

مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان...

موضوع: ارسال شیوهنامه اجرایی آییننامه آموزش و پرورش تلفیقی - فراگیر
دانش آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش سازمان آموزش و پرورش استثنایی

با سلام و احترام

به پیوست شیوهنامه اجرایی آییننامه آموزش و پرورش تلفیقی - فراگیر
دانش آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش سازمان جهت اجرا ابلاغ
می گردد.

با القراء محمدشاپور محمدزاده
مشاور وزیر و مدیرکل دفتر وزارتی

شیوه‌نامه اجرایی

آیین‌نامه آموزش و پرورش تلفیقی - فراگیر

کودکان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه

تحت پوشش سازمان

اجرای مصوبه جلسه ۸۵۴ شورای عالی به تاریخ ۹۰/۱۰/۲۷

معاونت برنامه ریزی آموزشی و توان بخشی

زمستان ۹۶

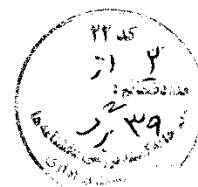

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست عنوان ها

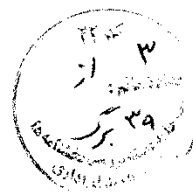
صفحه	عنوان
۳	مقدمه
۴	فصل اول: هدف ها، مفاهیم و تعاریف اصطلاحات
۹	فصل دوم: تشخیص و جایدهی آموزشی
۱۲	فصل سوم: سازماندهی
۱۵	فصل چهارم: شرایط انتصاب و شرح وظایف عوامل اجرایی
۱۵	شرایط انتصاب معلم مرجع / رابط
۱۶	وظایف معلمان مرجع / رابط
۱۸	وظایف معلم پذیرا
۱۹	وظایف مدیر مدارس پذیرا
۲۰	وظایف مدیر واحد آموزشی پشتیبان
۲۲	وظایف اداره آموزش و پرورش منطقه/ ناحیه
۲۳	وظایف اداره کل آموزش و پرورش استان
۲۴	وظایف اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
۲۴	وظایف سازمان آموزش و پرورش استثنایی
۲۵	فصل پنجم: مقررات ثبت نام و امتحانات، آموزش های جبرانی
۲۵	مقررات ثبت نام و امتحانات دانش آموزان مشمول آموزش های تلفیقی - فراگیر
	آموزش های جبرانی و نحوه ارایه آنها به دانش آموزان زیر پوشش آموزش های تلفیقی - فراگیر
۲۵	فراگیر
۲۷	فصل ششم: ضوابط اداری و مالی
۳۰	پیوست ها

توجه به روند آموزش و پرورش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کشورهای پیشرفته، به ویژه آموزش با رویکرد تلفیقی و تکمیل آن با رویکرد فراگیرسازی، اثرات مثبت آن در پذیرفته شدن و مشارکت افراد با نارسایی در جامعه را نشان می‌دهد. چنانچه مشاهده شده است در بسیاری از کشورها با بهره‌گیری از آموزش فراگیر به روش صحیح و جایدهی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کنار سایر دانش‌آموزان در مدارس عمومی این دانش‌آموزان ضمن تحصیل، محدوده گسترده‌تری از رفتارهای اجتماعی مناسب را کسب کرده‌اند مهارت‌های زبانی آنان افزایش یافته و در دستیابی به اهداف تحصیلی موفق شده‌اند. تلفیق در مدارس عمومی به آنان امکان می‌دهد تا به عنوان اعضای مهم و مؤثر جامعه و مدرسه در نظر گرفته شوند.

در این راستا بند ۲ از راهبرد های کلان سند تحول بنیادین آموزش و پرورش اشاره به یکپارچه کردن فرایند تعلیم و تربیت دارد. همچنین بند ۳ از هدفهای کلان سند تحول بنیادین آن نیز بر گسترش و تأمین همه جانبه عدالت آموزشی و تربیتی اشاره کرده است. راهکار ۷-۵ از هدف های عملیاتی این سند به انعطاف پذیری تعلیم و تربیت و راهکار ۵-۱۱ از هدفهای عملیاتی و راهکارهای برنامه درسی ملی به انعطاف پذیری تعلیم و تربیت برای تمامی دانش‌آموزان تاکید دارد.

فصل اول :

ماده ۱: هدف ها، مفاهیم و تعاریف اصطلاحات

اهداف آموزش تلفیقی – فراگیر دانش آموزان با نیازهای ویژه عبارت است از:

- ۱-۱- ایجاد فرصت‌های برابر آموزشی و پرورشی برای تمامی کودکان واجبات‌التعلیم
- ۱-۲- ایجاد آمادگی در دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت ورود به عرصه جامعه و زندگی کردن در کنار سایر افراد
- ۱-۳- ایجاد زمینه‌های لازم برای بهبود شاخص‌های کمی و کیفی آموزش و پرورش
- ۱-۴- ایجاد زمینه‌های تعامل صحیح بین دانش آموزان عادی و دانش آموزان با نیازهای ویژه.

مفاهیم و تعاریف:

الف: آموزش و پرورش به شیوه تلفیق

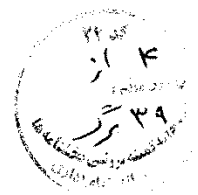
جایدهی دانش آموزان با نیازهای ویژه ، با فراهم نمودن برخی انطباق‌ها و امکانات در محیط‌های آموزشی – پرورشی عمومی، با این شرط که آنان بتوانند با ساختارها و نگرش‌های موجود و محیط بدون تغییر، متناسب باشند.

ب: فراگیرسازی آموزش و پرورش

آموزش تمامی دانش آموزان با نیازهای ویژه در محیط‌های آموزشی – پرورشی عمومی در کنار دانش آموزان سالم، در شرایطی متعهدانه برای از بین بردن موانع درجهت فراهم نمودن مشارکت کامل هر یک، به اندازه توانایی‌های منحصر به فردشان، تلاش می‌گردد.

ج: تفاوت تلفیق و فراگیر سازی

در آموزش و پرورش به روش تلفیقی لازم است دانش آموزان با نیازهای ویژه و معلم مرجع/ رابط، خود را با شرایط مدرسه و کلاس پذیرا هماهنگ نمایند، که عمده‌ی این سازگاری و هماهنگی متوجه دانش آموز می‌شود. چنین رویکردی مشکلات بسیاری را برای یادگیرندگان با نیازهای ویژه و معلم مرجع / رابط در برداشت در تضاد با حق آموزش و پرورش رایگان، اجباری بودن آن و برابری در دسترسی به آموزش و پرورش و نیز مخالف با سیره پیامبر معظم اسلام و ائمه اطهار است.

رویکرد فراگیرسازی در راستای تکمیل فرآیند تلفیق، به منظور فراهم آوردن زمینه‌های مورد نیاز برای آموزش همه افراد با احترام گذاشتن به تفاوت‌های فردی آنان مطرح شده است. در این رویکرد، بر ضرورت و فوریت آموزش همه کودکان، جوانان و بزرگسالان در نظام آموزش عمومی تأکید و نگرش‌های تبعیض‌آمیز نفی شده و بر تشکیل جوامعی دوستانه و فراگیر جهت دستیابی همه کودکان و جوانان به آموزشی مؤثر و مناسب و آفرینش جامعه‌ای فراگیر پافشاری شده است.

فراگیرسازی آموزش و پرورش که بر مبنای رویکرد اجتماعی به نیازهای ویژه دانش‌آموزان پا به صحنه آموزش و پرورش جهان گذاشته است، برای موفقیت، علاوه بر تغییر نگرش و عملکرد معلمان و مدارس، به تغییرات بنیادین در نظام آموزش و پرورش نیازمند است.

د: دانش آموز با نیازهای ویژه تحت پوشش سازمان

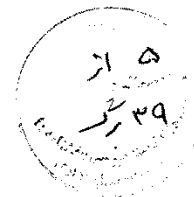
دانش‌آموزی که از نظر یادگیری، شناختی، ارتباطی، حسی (شنوایی و بینایی)، جسمانی و رفتاری به طور قابل ملاحظه‌ای آسیب دیده است و با ارزیابی‌های تخصصی سازمان آموزش و پرورش استثنایی تشخیص داده می‌شود. مشکلات آموزشی و رشدی او در حدی است که مانع یادگیری وی در محیط آموزشی بوده و بر عملکرد آموزشی او اثر نامطلوب می‌گذارد و نیازمند دریافت خدمات توان بخشی آموزشی و پرورشی ویژه است.

ه: دانش آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر

دانش‌آموزی که با یکی از آسیب‌دیدگی‌های شنوایی، بینایی، جسمی - حرکتی، مشکلات ویژه یادگیری اختلال‌های رفتاری - هیجانی و اختلال‌های طیف اتیسم با هوشبهر عادی (یا هوشبهر مرزی) در کلاس‌های عادی آموزش و پرورش با استفاده از رویکرد آموزش تلفیقی - فراگیر مشغول به تحصیل است. نوآموزان یا دانش‌آموزانی که به نارسایی دچار نیستند اما به تشخیص مراکز سنجش سازمان آموزش و پرورش استثنایی دارای هوش مرزی هستند نیز از خدمات گفته شده در این شیوه‌نامه برخوردار می‌شوند.

و: آموزش و پرورش به شیوه تلفیقی - فراگیر

رویکردی که در آن، برخی از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کلاس‌های آموزش و پرورش عمومی با بهره‌گیری از برنامه‌های درسی مشترک به همراه مناسب‌سازی‌های آموزشی و محیطی، با استفاده از خدمات معلم مرجع/رابط به عنوان تسهیل‌گر (در صورت نیاز) به تحصیل می‌پردازند. این رویکرد زمینه ساز دوره گذار از تلفیق به فراگیرسازی در سامانه آموزش و پرورش کشور تلقی می‌شود.

ز: دانش آموز با آسیب دیدگی شنوایی

ز-۱: دانش آموز با کم شنوایی

دانش آموزی که افت شنوایی وی بین ۳۵ تا ۷۰ دسی بل است و میزان باقی مانده شنوایی او با استفاده از وسایل کمک شنوایی و بهره‌گیری از راهنمایی‌های آموزشی برای دریافت و درک مطالب شنیداری و گفتاری کافی است.

ز-۲: دانش آموز با ناشنوایی

دانش آموزی که افت شنوایی او ۷۰ دسی بل یا بیشتر است و با میزان باقی مانده شنوایی خود، علی‌رغم استفاده از وسایل کمک شنوایی، نمی‌تواند گفتار دیگران را از طریق حس شنوایی پردازش کند.

ح: دانش آموز با آسیب دیدگی بینایی

ح-۱: دانش آموز با کم بینایی

دانش آموزی که حداکثر حدت بینایی اصلاح شده او از ۲۰/۲۰۰ (بیست / دوایستم) بیشتر و از ۲۰ / ۷۰ (بیست / هفتم) کمتر است به طوری که قادر به استفاده از خطوط کتاب‌های عادی نبوده و برخوردار از آموزش، مستلزم استفاده از کتاب‌های درشت خط یا وسایل کمکی مانند ابزارهای درشت‌نمایی است.

ح-۲: دانش آموز با نابینایی

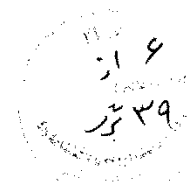
دانش آموزی که حداکثر بینایی اصلاح شده او از ۲۰/۲۰۰ (بیست / دوایستم) کمتر بوده و یا زاویه دیدش در بزرگ‌ترین قطر از ۲۰ درجه، بیشتر نیست. به طوری که آموزش او از طریق روش‌های آموزشی ویژه نابینایان و خط بریل صورت می‌پذیرد.

ط: دانش آموز با معلولیت جسمی - حرکتی

ط-۱: دانش آموز (با آسیب دیدگی خفیف)

دانش آموز دارای هوش بهر مرزی و بالاتر که با وجود آسیب دیدگی خفیف در اندام‌های فوقانی، تحتانی و یا هر دو قادر به انجام امور شخصی خود است اما برای بهره‌مندی از امکانات آموزشی، نیاز به استفاده از تسهیلات، ابزارها و تجهیزات ویژه دارد.

ط-۲: دانش آموز (با آسیب دیدگی شدید)

دانش آموز دارای هوش بهر مرزی و بالاتر که به علت آسیب دیدگی شدید در اندام های فوقانی، تحتانی و یا هر دو، قادر به انجام امور شخصی خود نیست و با ایجاد تسهیلات، انطباق و تعدیل روش های آموزشی و پرورشی، ابزارها و تجهیزات ویژه، می تواند از خدمات آموزشی و پرورشی بهره گیری نماید.

ی: دانش آموز با مشکلات ویژه یادگیری

به دانش آموز با اختلال در یک یا چند فرایند روان شناختی پایه، مربوط به درک و استفاده از زبان گفتاری و نوشتاری اطلاق می شود که این اختلال به صورت نارسایی در گوش دادن، تفکر، خواندن نوشتن، هجی کردن و یا محاسبه های ریاضی بروز می کند. ممکن است با دیگر شرایط ناتوان زا، مانند کمبود فرصت های یادگیری، عقب ماندگی ذهنی، آسیب های حسی و اختلال های رفتاری همراه باشد، اما ناشی از آن ها نیست. مشکلات و نابهنجاری های سطح شناختی اختلال، گاه تا پایان عمر عملکرد فرد مبتلا را در ابعاد مختلف تحصیلی اجتماعی، رفتاری، شغلی و روان شناختی تحت تاثیر قرار می دهد.

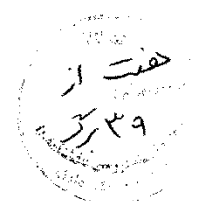
ک: دانش آموز با نارسایی های رفتاری - هیجانی

دانش آموزی که به دلیل شرایط روان شناختی یکی از ویژگی های زیر را در یک دوره طولانی و با یک شدت چشمگیر دست کم در دو محیط (خانه و مدرسه) در رفتار خود نشان می دهد و این بر عملکرد تحصیلی وی اثر مخرب دارد:

- الف. ناتوانی در یادگیری که با عوامل هوشی، حسی یا سلامت توجیه نمی شود.
- ب. ناتوانی در برقراری و نگهداری روابط میان فردی با همگنان و معلمان
- پ. جلوه های رفتاری یا احساسی نامناسب در شرایط هنجار
- ت. یک خلق عمومی و فراگیر ناشادی و افسردگی
- ث. گرایش به نشان دادن نشانه های مرضی جسمانی یا ترس همراه با مشکلات شخصی یا مدرسه ای

ل: دانش آموز با اختلال های طیف اتیسم

نواموز یا دانش آموزی که اکنون (یا در گذشته) به نحو پایدار در ارتباط و داد و ستد اجتماعی، در بافت های اجتماعی گوناگون با دشواری روبروست و این شرایط روان شناختی در نارسایی دو سویه بودن روابط هیجانی - اجتماعی، نارسایی در ارتباط غیرکلامی و نارسایی در ایجاد، نگهداشت و فهم روابط، خود را می نمایاند. این اختلال ها در سه سطح ۱، ۲، و ۳ هستند.

م: دانش آموز دیر آموز (دانش آموز با مشکلات عمومی یادگیری)

دانش آموزی که از نظر هوشی، بر اساس آزمون‌های استاندارد، در محدوده بین یک تا دو انحراف استاندارد زیر میانگین در منحنی نرمال قرار گرفته و یا به دلایلی مانند محرومیت، تفاوت زبان یا مشکلات خانوادگی اجتماعی یا حوادث ناگهانی از نظر یادگیری مهارت‌های تحصیلی، عملکرد محدودتر و ضعیف‌تری نسبت به همسالان خود دارد.

ن: مدرسه پشتیبان

مدرسه ویژه‌ای که علاوه بر انجام وظایف معمول خود (آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه) مسئولیت هماهنگی، نظارت و پشتیبانی فعالیت‌های آموزشی، پرورشی و توان‌بخشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش آموزش‌های به شیوه تلفیقی - فراگیر در مدارس پذیرا را نیز بر عهده دارد.

س: مدرسه پذیرا

مدرسه‌ی عمومی، که با ایجاد تغییرات در فضای مدرسه، کلاس درس و نگرش و فعالیت‌های کارکنان به منظور تسهیل در فرایند آموزش دانش‌آموز با نیازهای ویژه مناسب سازی شده است.

ع: مرکز آموزشی و توان‌بخشی دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری

مرکزی که تحت نظارت سازمان آموزش و پرورش استثنایی و با رعایت مفاد این شیوه نامه و مقررات مربوط به دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری، مشغول به تحصیل در مدارس عمومی خدمات ویژه ارائه می‌دهد.

ف: معلم مرجع

معلم متخصص آموزش دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، که خدمات خاص از قبیل اجرای برنامه آموزش انفرادی بر اساس ارزیابی‌های انجام شده را در اتاق درس عمومی و اتاق مرجع مدرسه پذیرا تحت نظارت مدرسه پشتیبان انجام می‌دهد. لازم به ذکر است معلم مرجع دانش‌آموزان مشکلات ویژه یادگیری و دیر آموز تحت نظارت مرکز آموزشی و توان‌بخشی دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری خدمات آموزشی را ارائه می‌دهد.

ص: معلم رابط

آموزگار یا دبیر دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که با حضور در کلاس‌های یک یا چند واحد آموزشی پذیرا از طریق پشتیبانی و همکاری مشترک با معلم پذیرا، تسهیلات و خدمات آموزشی، پرورشی و توان‌بخشی مناسب را برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه فراهم می‌آورد.

ق: معلم پذیرا

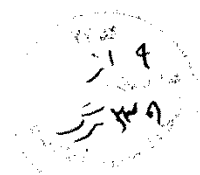
آموزگار یا دبیر آموزش دیده مدرسه پذیرا (عادی) که با ایجاد انطباق و تعدیل‌های لازم در روش کار به دانش‌آموز با نیاز ویژه ثبت نام شده در مدارس پذیرا، آموزش می‌دهد.

ر: اتاق مرجع

اتاق تجهیز شده‌ای در مدرسه پذیرا که در آن، به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و والدین آن‌ها به صورت فردی یا گروهی، خدمات آموزشی، پرورشی و توان‌بخشی ارائه می‌شود.

ش: کلاس بیمارستانی

کلاس خاص دانش‌آموزان با نیازهای ویژه بستری در بیمارستان که در آن، معلم رابط، خدمات آموزشی را به این دانش‌آموزان ارائه می‌دهد.

فصل دوم: تشخیص و جایدهی آموزشی

ماده ۲: انجام سنجش سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی کودکان بدو ورود به پیش دبستان و دبستان برای تمامی کودکان و دانش‌آموزان آموزش به شیوه تلفیقی - فراگیر الزامی است.

ماده ۳: جایدهی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه (به جز کودکان و دانش‌آموزان گروه‌های با کم‌توانی ذهنی چند معلولیتی یا نارسایی های چندگانه) در تمامی دوره‌های تحصیلی با توجه به توانمندی آنان و با رعایت مفاد این شیوه‌نامه می‌باشد.

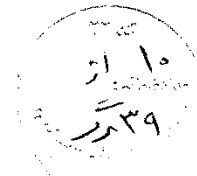
ماده ۴: دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر پس از ارزیابی‌های سنجش سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی توسط پایگاه‌های سنجش سلامت به مدارس پشتیبان تعیین شده از سوی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان جهت جایدهی آموزشی در مدارس پذیرا معرفی می‌شوند.

ماده ۵: کودکان با نیازهای ویژه تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر دوره پیش‌دبستانی، پس از معرفی به مدرسه پشتیبان به منظور ارتقای توانایی‌های شناختی و مهارتی لازم برای ورود به دبستان، با توجه به نوع معلولیت، جهت دریافت آموزش‌های لازم به نزدیکترین مدرسه ویژه معرفی می‌شوند.

مدرسه پشتیبان این کودکان را سه روز در هفته در کلاس‌های ویژه پیش دبستانی گروه مربوط جهت یادگیری مهارت‌های لازم (مانند خط بریل، جهت‌یابی و تحرک، تربیت شنوایی و گفتارخوانی، توان بخشی زبانی و گفتاری، حرکتی و روان شناختی) و ترجیحا دو روز در دوره پیش دبستانی مدرسه پذیرا که، ثبت نام خواهد کرد، جایدهی می‌نماید.

تبصره ۱: ضروری است مدارس پشتیبان، این کودکان را در بدو ورود به دبستان، با ارایه گزارش دقیق جهت تعیین وضعیت جایدهی و آموزش در مدرسه ویژه و پذیرا مطابق با **کاربرگ شماره ۲ (الف / ب)** معرفی نمایند.

تبصره ۲: کودکانی که در دوره پیش دبستانی در مدارس دولتی / غیر دولتی ثبت نام می‌شوند، می‌توانند با هماهنگی مدارس پشتیبان از خدمات آموزشی معلم رابط (به مدت ۴ ساعت در هفته) برخوردار گردند.

تبصره ۳: اختصاص معلم رابط در شرایط مشابه در مدارس غیر دولتی برابر ضوابط و مقررات دستورالعمل ساماندهی توسعه سنوآتی و دستورالعمل مدارس غیر دولتی انجام پذیرد.

ماده ۶: مدرسه پشتیبان با تشکیل کارگروه تخصصی موظف است شرایط ثبت نام دانش آموز در مدرسه پذیرا را بررسی نموده و در خصوص جایدهی وی در آن مدرسه تصمیم‌گیری و نظرات نهایی را در **کاربرگ شماره ۱** اعلام نماید. در صورت موافقت حضور دانش‌آموز در مدرسه پذیرا، نامبرده جهت ثبت نام در آن مدرسه با تکمیل **کاربرگ شماره ۲ (الف/ب)** معرفی و رونوشت نامه برای اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، اداره آموزش و پرورش منطقه / ناحیه و والدین دانش‌آموز ارسال گردد.

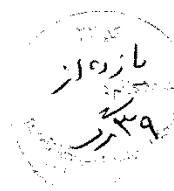
۶-۱- اعضای کارگروه تخصصی آموزش‌های تلفیقی - فراگیر شامل: مدیر، معاون آموزشی / سرپرست آموزشی، مشاور، مربیان توان‌بخشی، متناسب با نوع معلولیت دانش‌آموز، آموزگار متخصص گروه مربوط و والدین دانش‌آموز می‌باشد.

۶-۲- مدیر مدرسه پشتیبان موظف است برای هر دانش‌آموز پرونده الکترونیکی^۱ مجزا، تشکیل دهد و سوابق بررسی‌ها و نتایج ارزیابی‌های سنجش و اعلام نتیجه کارگروه را در پرونده مذکور بایگانی نماید.

ماده ۷: مدیر مدرسه پشتیبان موظف است در محدوده مناطق تحت پوشش خود، تمامی مدارس واجد شرایط پذیرش دانش‌آموزان آموزش‌های تلفیقی - فراگیر را از نظر محیط آموزشی و امکان دسترسی آنان به مدرسه، شناسایی و با همکاری اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و اداره آموزش و پرورش ناحیه / منطقه هماهنگی‌های لازم را با مدرسه مورد نظر بعمل آورده و با تعیین معلم مرجع / رابط دارای شرایط، از ارائه اطلاعات و آموزش‌های اولیه برای پذیرش دانش‌آموز از سوی معلم مرجع / رابط برای کارکنان مدرسه پذیرا اطمینان حاصل نماید.

ماده ۸: اخذ موافقت کتبی والدین دانش‌آموزان جهت پذیرش فرزندشان در سامانه نام‌نویسی الکترونیکی دانش‌آموز (سناد) آموزش تلفیقی - فراگیر طبق **کاربرگ شماره ۷** در دو نسخه که در مدرسه پشتیبان و مدرسه پذیرا نگهداری خواهد شد ضروری می‌باشد. همچنین، در صورت ضرورت جایدهی در مدرسه ویژه اخذ موافقت کتبی والدین دانش‌آموزان مشغول به تحصیل در مدارس پذیرا ضروری می‌باشد.

^۱ - تمامی مکاتبات به صورت اداری و از طریق سامانه خودکار مکاتبات اداری (اتوماسیون) انجام می‌گردد.

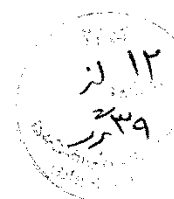
ماده ۹: اداره آموزش و پرورش استثنایی استان موظف است بر مراحل ثبت نام دانش آموزان تحت پوشش آموزش های تلفیقی - فراگیر مدرسه پذیرا، در سامانه نام نویسی الکترونیک دانش آموز (سناد) در مدرسه پذیرا نظارت نماید.

ماده ۱۰: دانش آموزانی که در مدارس ویژه به تحصیل اشتغال دارند، در صورت درخواست و موافقت والدین برای ورود به آموزش های تلفیقی - فراگیر با گزارش معلم کلاس مربوط، معاون / سرپرست آموزشی مربیان توان بخشی و مدیر مدرسه جهت ارزیابی تخصصی (هوش، اتیسم و ...) به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان (پایگاه های ثابت سنجش) معرفی می گردند. در صورت عدم معرفی دانش آموز از سوی معلم و یا مدیر مدرسه ویژه با درخواست والدین، با متخلف برابر قوانین و مقررات رفتار خواهد شد.

۱-۱۰- اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، موظف است پس از ارزیابی تخصصی مجدد (هوش، بینایی شنوایی، جسمی و ...) نتایج ارزیابی را به مدرسه پشتیبان طی **کاربرگ شماره ۳**، جهت انجام مراحل جایدهی در مدرسه پذیرا اعلام نماید.

۲-۱۰- مدرسه پشتیبان موظف است اقدام های مندرج شده در **ماده ۷** (تشکیل کارگروه تخصصی و بررسی شرایط ثبت نام) را در خصوص این دانش آموزان اجرا و نتایج اقدام را با بهره گیری از **کاربرگ شماره ۱** به مراجع مندرج در آن ماده اعلام نماید.

ماده ۱۱: مراکز آموزشی و توان بخشی دانش آموزان مشکلات ویژه یادگیری، مسئولیت فعالیت های اجرایی مدارس پشتیبان، برای دانش آموزان مشکلات ویژه یادگیری و کودکان با هوش مرزی را برابر مقررات این شیوه نامه بر عهده دارند.

فصل سوم : سازماندهی

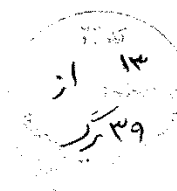
ماده ۱۲: نوآموزان در سنجش سلامت جسمانی و آمادگی تحصیلی بدو ورود دبستان، با ابزارهای استاندارد در زمینه‌های مختلف حسی، نارسایی‌های چندگانه (چندمعلولیتی)، هوشی، هیجانی و رفتاری در دو مرحله مقدماتی (غربالگری) و تخصصی مورد ارزیابی قرار گرفته و نسبت به تعیین نوع و شدت نارسایی‌شان اقدام می‌شود. نوآموزان با نیازهای ویژه با توجه به شرایط مندرج در این شیوه نامه برای جابدهی، به نزدیکترین مدرسه پشتیبان به محل سکونت شان معرفی می‌شوند.

با توجه به تغییر شیوه ساماندهی مدارس پذیرا به منظور خدمت رسانی بهتر با در نظر گرفتن امکانات موجود، نوآموزان و دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر که در سال‌های گذشته در مدرسه‌های عمومی به تحصیل می‌پرداخته‌اند، به منظور ساماندهی و عادلانه ساختن ارائه خدمات، از سوی اداره آموزش و پرورش منطقه/ ناحیه به نزدیکترین مدرسه پشتیبان به محل سکونت شان معرفی می‌شوند تا از سوی مدیر آن مدرسه جهت ثبت نام در یکی از مدارس پذیرا معرفی شوند تا بتوان برای آنان معلم مرجع/ رابط اختصاص داد.

ماده ۱۳: به هر دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر میانگین ۴ ساعت از ساعات خدمت هفتگی، معلم مرجع/ رابط اختصاص می‌یابد.

تبصره: افزایش یا کاهش ساعات آموزشی مورد نیاز هر دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر با نظر کتبی معلم مرجع/ رابط و تایید مدیر مدرسه پذیرا و پشتیبان در برنامه درسی ساعت هفتگی، معلم مرجع/ رابط پیش بینی می‌گردد.

ماده ۱۴: به منظور تأمین معلمان مرجع برای دانش‌آموزان با مشکلات ویژه یادگیری معلمان شاغل در آموزش عمومی، در صورت دارا بودن شرایط و شایستگی‌های مناسب به عنوان معلم مرجع، آموزش‌های لازم را از سوی مراکز آموزشی و توان‌بخشی مشکلات ویژه یادگیری تعیین شده (به عنوان مدرسه پشتیبان) از سوی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان گذرانده و پس از موفقیت در آزمون و انجام کارورزی لازم و تایید مدیر مرکز مشکلات ویژه یادگیری و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، برای پشتیبانی از دانش‌آموزان این دو گروه به مدرسه‌های پذیرا معرفی می‌گردند.

ماده ۱۵: در هر مدرسه پذیرا حداقل ۶ و حداکثر به تعداد ۱۵٪ جمعیت دانش آموزان آن مدرسه، دانش آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی- فراگیر ثبت نام می‌شوند و به ازای هر ۶ دانش‌آموز ثبت نام شده، یک معلم مرجع به طور دائم در طول هفته (تمام وقت) در مدرسه پذیرا حضور خواهد داشت.

تبصره ۱: در صورت عدم امکان ثبت نام حداقل شش دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی- فراگیر در مدرسه پذیرا به سبب کم‌تر بودن تعداد دانش‌آموزان مذکور در آن ناحیه/ منطقه، همکاری والدین برخی از دانش‌آموزان برای جایدهی فرزندشان در مدرسه پذیرا، معلم رابط ساعات باقی‌مانده موظف خود را در مدرسه پشتیبان، به انجام وظایف محوله می‌پردازد. در هر حال سازماندهی دانش‌آموزان باید به شیوه‌ای باشد که معلم رابط حداقل یک روز کاری در هر مدرسه پذیرا حضور یابد.

تبصره ۲: در صورت ثبت نام بیش از ۶ دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی- فراگیر در مدرسه پذیرا با رعایت مندرجات این ماده، به نسبت تعداد این دانش‌آموزان ساعات‌های مذکور (در این ماده) از سوی معلم رابط که علاوه بر معلم مرجع اختصاص می‌یابد، خدمات لازم برای کودکان مازاد بر ۶ نفر ارائه خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت جایدهی تعداد دانش‌آموزان به ضرایب صحیح ۶ به شرط رعایت سقف ۱۵٪ از جمعیت مدرسه، تعداد معلمان مرجع در یک مدرسه می‌تواند ۲، ۳، ۴ یا بیشتر باشد.

تبصره ۴: به علت کثرت دروس و معلمان تخصصی هر درس در دوره‌های اول و دوم متوسطه، حضور معلمان رابط به گونه‌ای تنظیم گردد که در طول یک ماه در روزهای متفاوت هفته در مدرسه حاضر گردند.

تبصره ۵: در صورت زیاد بودن تعداد دانش‌آموزان دارای نیاز ویژه در یک مدرسه عمومی (۶ نفر و بالاتر) با توجه به ماهیت تخصصی دروس دوره متوسطه، در صورت امکان از رابطین تخصصی با توجه به مشکلات و ضعف‌های دانش‌آموزان استفاده شود.

ماده ۱۶: مدیر مدرسه پذیرا باید به پیشنهاد معلم مرجع/ رابط تمهیدات لازم را برای حضور وی در کلاس درس دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی- فراگیر در کنار معلم پذیرا فراهم نماید.

ماده ۱۷: مدیر مدرسه پذیرا موظف است در هر کلاس درس حداکثر ۳ دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی- فراگیر را جایدهی و به ازای هر دانش‌آموز با نیازهای ویژه تعداد ۳ دانش‌آموز از کلاس درس معلم پذیرا کاهش دهد. حداکثر تعداد دانش‌آموزان این کلاس‌ها با هماهنگی کارگروه برنامه‌ریزی استان برابر مقررات مربوط تعیین می‌گردد.

تبصره: در صورت تشکیل کلاس چند پایه، حداکثر یک دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر در هر کلاس مدرسه پذیرا جایدهی شود.

ماده ۱۸: مدیر مدرسه پشتیبان با هماهنگی مدیر مدرسه پذیرا مسئول تنظیم برنامه آموزشی معلم مرجع/رابط جهت حضور در مدرسه پذیرا و تجهیز کلاس مرجع آن مدرسه می‌باشد.

ماده ۱۹: مدیر مدرسه پذیرا موظف است برای ارایه خدمات توان‌بخشی، آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی به دانش‌آموزان تحت پوشش این آیین‌نامه محل مناسبی را به عنوان اتاق مرجع اختصاص دهد و با نظر و همکاری معلم مرجع/رابط نسبت به تجهیز آن اقدام نماید.

ماده ۲۰: ارزشیابی سالانه معلم مرجع/رابط بر عهده مدیر مدرسه پشتیبان با هماهنگی مدیر/مدیران مدرسه‌های پذیرا و بر اساس عملکرد و شرح وظایف وی خواهد بود. مدیران مدارس پشتیبان موظفند کاربرگ‌های ارزشیابی معلمان مرجع/رابط را در سه نسخه تهیه نمایند. یک نسخه را در اختیار اداره آموزش و پرورش منطقه/ناحیه، یک نسخه را در اختیار معلم مربوط قرار دهند و نسخه دیگر را جهت درج در پرونده بایگانی نمایند.

ماده ۲۱: در صورت نیاز دانش‌آموز تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر به خدمات توان‌بخشی پس از پیشنهاد معلم مرجع/رابط، با همکاری مستقیم والدین، دانش‌آموز با معرفی مدیر مدرسه پشتیبان از تسهیلات خدمات توان‌بخشی مدرسه پشتیبان یا مراکز خدمات توان‌بخشی خارج از مدرسه با بهره‌گیری از ضوابط شیوه‌نامه خدمات حمایتی و برنامه توان‌بخشی ۳۰۴۹۰ که هر سال از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور ابلاغ می‌گردد، استفاده می‌نماید.

ماده ۲۲: وسایل خاص توان‌بخشی، کمک آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی مورد نیاز دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه شاغل به تحصیل در مدارس پذیرا، همانند سایر دانش‌آموزان دارای نیازهای ویژه شاغل به تحصیل در مدارس پشتیبان باید از طریق اداره کل آموزش و پرورش استان تامین و با نظارت اداره آموزش و پرورش استثنایی استان میان مدارس پشتیبان توزیع و در اختیار مدارس پذیرا قرار گیرد.

فصل چهارم: شرایط انتصاب و شرح وظایف عوامل اجرایی

ماده ۲۳: شرایط انتصاب معلم مرجع / رابط:

۱-۲۳- داشتن حداقل ۵ سال سابقه کار آموزشی رسمی/ پیمانی رضایت‌بخش در آموزش به دانش آموزان با نیازهای ویژه

تبصره: معلمان مرجع دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر از بین داوطلبین دارای شرایط از سوی اداره آموزش و پرورش مناطق/ نواحی به اداره آموزش و پرورش استثنایی معرفی و پس از تایید در مصاحبه علمی از سوی کارشناسان متخصص اداره آموزش و پرورش استثنایی و گذراندن موفقیت آمیز دوره‌های آموزشی تعیین شده، انتخاب می‌شوند.

این معلمان مرجع از نظر مقررات آموزشی تابع مدیر مدرسه محل خدمت و مدیر مدرسه پشتیبان خویش می‌باشند و مرکز پشتیبان بر کیفیت کار آموزشی آن‌ها نظارت خواهند داشت.

۲-۲۳- دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی در رشته‌های علوم تربیتی و روان‌شناسی برای دوره‌های پیش‌دبستانی و ابتدایی و مدرک کارشناسی در تمامی رشته‌های تخصصی موجود در برنامه‌های درسی تمامی رشته‌های مورد نیاز آموزش و پرورش متوسطه دانش‌آموزان استثنایی استان برای دوره‌های اول و دوم متوسطه.

۳-۲۳- دارا بودن توانمندی‌های لازم مرتبط با شرح وظایف شغلی محوله.

تبصره ۱: معلم مرجع با داشتن حداقل ۵ سال سابقه آموزش متوالی رضایت‌بخش در تدریس به نوآموزان با نیازهای ویژه بوده‌اند، با تأیید اداره آموزش و پرورش منطقه و اداره آموزش و پرورش استثنایی، در صورت تمایل می‌تواند به عنوان معلم ویژه در آموزش و پرورش استثنایی به خدمت اشتغال ورزند و از مزایای قانونی مربوط بهره‌مند گردند

تبصره ۲: در پایان هر سال تحصیلی معلمان مرجع/ رابط توسط مدیر مدرسه پشتیبان با هماهنگی مدیر مدرسه پذیرا مورد ارزیابی عملکرد قرار گرفته و در صورت عدم رضایت از عملکرد وی، جهت تعیین محل خدمت جدید به اداره آموزش و پرورش استثنایی معرفی می‌گردند.

تبصره ۳: در صورت عدم نیروی واجد شرایط (حداقل سابقه اعلام شده در بند ۱-۲۳)، انتخاب نیرو با لحاظ نزدیکترین شرایط از اختیارات مشترک رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی و معاون آموزش ابتدایی/

۱۶
۳۹
کر

متوسطه اداره کل/منطقه/ ناحیه خواهد بود. ضروری است که دبیران رابط در دوره‌های اول و دوم متوسطه در یکی از مواد درسی تسلط کامل داشته و با دیگر مواد درسی نیز آشنایی نسبی داشته باشند.

ماده ۲۴: اداره کل آموزش و پرورش استان با هماهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی موظف است به تدریج و برابر نیاز، نسبت به توانمند سازی معلمان مرجع/ رابطی که بتوانند به همه گروه‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه تسهیلات و خدمات لازم را ارایه نمایند، از طریق برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت و کارگاه‌های آموزشی مصوب از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی اقدام نماید.

ماده ۲۵: وظایف معلمان مرجع / رابط:

معلمان مرجع/ رابط علاوه بر انجام وظایف عمومی آموزگاران / دبیران ، انجام وظایف ویژه ذیل را نیز برعهده خواهند داشت.

۱-۲۵. حضور منظم در مدارس پذیرا برابر ابلاغ صادره از سوی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان (با عناوین: موظف/ حق التدریس/ حق الزحمه/ اضافه کار) و انجام وظیفه تحت نظارت مدیران مدارس پشتیبان و پذیرا.

۲-۲۵. ارایه آگاهی‌های لازم به مدیر، معاونان و سایر کارکنان مدارس پذیرا در خصوص نیازهای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و چگونگی پاسخگویی به این نیازها و ارجاع دانش‌آموزان جهت ارزیابی‌های تخصصی در صورت نیاز.

۳-۲۵. برقراری ارتباط موثر با :

۱-۳-۲۵. معلمان مدارس پذیرا، به منظور تشریک مساعی با آنان در رابطه با تدوین راهبردهای آموزشی و پرورشی مناسب و همکاری در موارد ضروری و انتقال دانش و مهارت‌های ضروری به آنان.

تبصره: تسهیل در آموزش و کمک به رفع اشکالات درسی دانش‌آموز با نیازهای ویژه در مواردی که این امر توسط معلم پذیرا به علت نداشتن تخصص کافی در مورد فنون تدریس به نوآموزان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مقدور نباشد.

۲-۳-۲۵. خانواده‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه ،جهت ارایه خدمات راهنمایی و مشاوره مورد نیاز

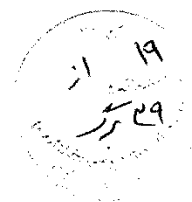
۴-۲۵. معرفی خانواده ها به مراکز دارای صلاحیت به منظور جلب همکاری آنان در زمینه تهیه، استفاده از وسایل آموزشی و توان بخشی مورد نیاز و به کارگیری روش‌های مناسب پرورشی در فرزند پروری .

- ۵-۲۵. کمک به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در جهت آشنایی با محیط مدرسه پذیرا و ضوابط و مقررات واحد آموزشی با همکاری همکلاسان و معلم کلاس و کمک به دیگر دانش‌آموزان، برای آشنایی با نیازها و روش‌های دوستی و همیاری به همدرسان با نیازهای ویژه به عنوان مسئولیت اجتماعی آنان.
- ۶-۲۵. حضور در جلسه‌های امتحان داخلی و نهایی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با هماهنگی مدیر مدرسه پذیرا برابر با آیین‌نامه امتحانات مصوب شورای عالی آموزش و پرورش.
- ۷-۲۵. تلاش در جهت رفع مشکلات آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با همکاری معلم پذیرا همکلاسان و والدین آنان.
- ۸-۲۵. تهیه فهرستی از نیازهای توان‌بخشی، آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و تلاش در جهت تأمین نیازهای آنان از طریق مدیران مدارس پذیرا و پشتیبان، نهادهای دولتی، غیردولتی و خیریه.
- ۹-۲۵. انجام همکاری‌های لازم در زمینه :
- ۱-۹-۲۵. تعیین ساعات آموزش‌های جبرانی مورد نیاز دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با همفکری و همیاری معلم پذیرا و در صورت تأیید مدیران مدرسه‌های پذیرا و پشتیبان و کمک به اجرا و ارزیابی میزان اثربخشی این آموزش‌ها.
- ۲-۹-۲۵. کمک در امر هدایت تحصیلی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه جهت ورود به دوره متوسطه دوم .
- ۳-۹-۲۵. برگزاری ارزشیابی‌های دانش‌آموزان با نیازهای ویژه برابر مقررات مربوط.
- ۴-۹-۲۵. ارائه راهنمایی و همکاری با مدیر و کارکنان مدرسه پذیرا در جهت مناسب‌سازی فضاهای آموزشی .
- ۵-۹-۲۵. اجرای شیوه‌نامه‌ها و مقررات آموزشی ویژه دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش به شیوه تلفیقی - فراگیر با همفکری و همیاری معلم پذیرا.
- ۶-۹-۲۵. تهیه، طراحی و ساخت وسایل آموزشی و کمک آموزشی مناسب برای بهبود و ارتقا یادگیری دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با مشارکت و همفکری معلم پذیرا.
- ۷-۹-۲۵. بررسی میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و طراحی راهبردهای مناسب برای تسهیل پیشرفت آنان با مشارکت و همفکری معلم کلاس.
- ۸-۹-۲۵. مناسب‌سازی و تسهیل امتحانات و ارزشیابی‌های مستمر و پایانی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با مشارکت و همفکری معلم پذیرا.
- ۹-۹-۲۵. انجام برنامه ریزی و تمهیدات لازم جهت اجرای مسابقات و فعالیت‌های فرهنگی، هنری و تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با همکاری مربیان پرورشی و تربیت بدنی مدرسه پذیرا.

- ۲۵-۱۰. تجهیز اتاق مرجع به وسایل لازم در زمینه‌هایی مانند: آموزش خط بریل، تحرک و جهت‌یابی گفتارخوانی، تربیت شنیداری، مهارت‌های حرکتی، مهارت‌های فردی و اجتماعی، راهبردهای یادگیری و تعدیل‌های رفتاری.
- ۲۵-۱۱. برنامه‌ریزی و ارایه خدمات، تسهیلات و آموزش‌های مورد نیاز دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در اتاق مرجع، به صورت فردی یا گروهی با همکاری مدیر و معلم پذیرا.
- ۲۵-۱۲. شرکت فعال در نشست‌های شوراهای مدارس، آموزگاران/ دبیران، گروه‌های آموزشی معلمان آموزش و پرورش عمومی و مرجع / رابط، گردهمایی‌ها و نشست‌های مربوط.
- ۲۵-۱۳. راهنمایی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و والدین آن‌ها در زمینه‌های تحصیلی با همکاری سایر همکاران در مدرسه‌های پذیرا و پشتیبان و ارجاع به مراکز مرتبط در صورت نیاز.
- ۲۵-۱۴. معرفی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه به مدیران مدارس پذیرا و پشتیبان جهت بهره‌مندی از خدمات توان‌بخشی در صورت نیاز.
- تبصره: معلمان مرجع / رابط با شناسایی مراکز معتبر دولتی و غیر دولتی ارائه خدمات توان‌بخشی (گفتار درمانی، عینک، سمعک و...) در محدوده مدرسه پشتیبان، پذیرا و محل سکونت دانش‌آموزان، هماهنگی‌های لازم جهت ارجاع آنان از طریق مدرسه پشتیبان و پذیرا جهت دریافت خدمات خاص را به عمل می‌آورند.
- ۲۵-۱۵. تدوین گزارش پیشرفت تحصیلی ماهانه و اقدامات انجام گرفته در مورد دانش‌آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش مطابق با **کاربرگ شماره ۵** با همکاری معلم کلاس‌های مربوط و ارایه به مدیران مدارس پذیرا و پشتیبان.
- ۲۵-۱۶. ارتباط مستمر و هماهنگی با واحد آموزشی پشتیبان در جهت رفع مسایل و مشکلات دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، آموزگاران / دبیران و والدین آنان.
- ۲۵-۱۷. تلاش در جهت اشاعه فرهنگ تدریس مستقیم، تدریس مشارکتی در کلاس درس، تمایز گذاری در تدریس، یادگیری مشارکتی و اقدام پژوهی.
- ۲۵-۱۸. هماهنگی و ارتباط مستمر با مدیر مدرسه پشتیبان، در راستای انجام وظایف محوله.

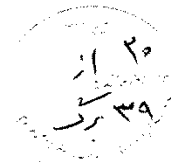
ماده ۲۶: وظایف معلم پذیرا:

- معلم پذیرا، علاوه بر انجام وظایف عمومی، انجام وظایف ویژه ذیل را نیز بر عهده خواهد داشت:
- ۱-۲۶. فراهم آوردن فرصت‌های یاددهی - یادگیری لازم برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با همکاری معلم مرجع / رابط از راه:
    - ۱-۱-۲۶. معرفی دانش‌آموزان در صورت وجود مشکل به دریافت خدمات ویژه به منظور ارجاع به مراکز تخصصی.
    - ۲-۱-۲۶. مناسب‌سازی و تسهیل ارزشیابی‌های مستمر و پایانی برابر با آیین‌نامه امتحانات مصوب شورای عالی آموزش و پرورش^۳
    - ۳-۱-۲۶. بهره‌گیری از روش‌های آموزشی متنوع و مناسب از جمله تدریس مستقیم، تدریس مشارکتی کارگروهی و یادگیری مشارکتی و تمایز گذاری در تدریس.
    - ۲-۲۶. بهره‌گیری از تجارب، مهارت‌ها و کمک‌های معلم مرجع/ رابط به منظور شناسایی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و بهبود فرآیند آموزش و پرورش آنان از طریق تلاش مشترک با وی.
    - ۳-۲۶. کوشش در برقراری ارتباط صحیح و مثبت بین دانش‌آموزان و خانواده‌ها با وجود تفاوت‌ها در جهت تسهیل فرآیند یاددهی - یادگیری و پاسخگویی به نیازهای ویژه هر یک از آنان .
    - ۴-۲۶. شرکت در دوره‌های آموزش ضمن خدمت، همایش‌ها و نشست‌های ابلاغ شده در زمینه آموزش به شیوه تلفیقی - فراگیر.
    - ۵-۲۶. همکاری در برگزاری آموزش‌های جبرانی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه برابر مقررات.
    - ۶-۲۶. همکاری با معلم مرجع/ رابط در تهیه گزارش پیشرفت دانش‌آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش.
    - ۷-۲۶. معرفی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه بر اساس توانمندی‌های آنان به معلم مرجع/ رابط و مدیر مدرسه پذیرا، جهت شرکت در مسابقات علمی، فرهنگی، هنری و ورزشی عمومی و ویژه.

ماده ۲۷: وظایف مدیر مدارس پذیرا:

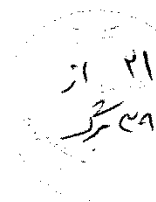
- مدیر مدارس پذیرا، علاوه بر انجام وظایف عمومی، انجام وظایف ویژه ذیل را نیز بر عهده خواهد داشت:
- ۱-۲۷. ثبت نام و جایدهی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در کلاس‌های مدرسه پذیرا بر اساس ضوابط و مقررات مربوط.

^۳- رجوع شود به فصل پنجم: مقررات ثبت‌نام، سنجش و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و آموزش‌های جبرانی

- ۲۷-۲. پیگیری و تأمین معلم مرجع/ رابط از طریق نزدیکترین مدرسه پشتیبان.
- ۲۷-۳. ایجاد و تسهیل همکاری بین معلم مرجع/ رابط و سایر آموزگاران / دبیران و کارکنان مدرسه پذیرا.
- ۲۷-۴. برگزاری کلاس‌های آموزش جبرانی برای دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در طول سال تحصیلی بر اساس ضوابط مربوط.
- ۲۷-۵. تشکیل و تجهیز اتاق مرجع با همکاری معلم مرجع/ رابط و با دریافت پشتیبانی از نزدیکترین مدرسه پشتیبان، اداره آموزش و پرورش منطقه و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان.
- ۲۷-۶. برقراری ارتباط با خانواده همه دانش‌آموزان و تسهیل پذیرش فرزندان آنان در مدرسه از طریق ایجاد رابطه مستمر و همکاری آنان با معلم کلاس و معلم مرجع/ رابط و ایجاد زمینه آموزش‌های لازم برای آنان در صورت ضرورت.
- ۲۷-۷. معرفی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه به مراکز توان‌بخشی و مدرسه پشتیبان با همکاری معلم مرجع/ رابط و والدین آنان.
- ۲۷-۸. اقدام به مناسب‌سازی فضای مدرسه پذیرا متناسب با وضعیت دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با دریافت پشتیبانی از اداره آموزش و پرورش منطقه، اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان و انجمن اولیاء و مربیان مدرسه پذیرا با نظارت اداره آموزش و پرورش استثنایی.
- ۲۷-۹. ایجاد تسهیلات لازم جهت ارزشیابی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه بر اساس مفاد این شیوه‌نامه
- ۲۷-۱۰. ارسال گزارش‌های لازم در زمینه اقدامات انجام گرفته در ارتباط با دانش‌آموزان با نیازهای ویژه به اداره آموزش و پرورش منطقه و پیگیری امور آنان مطابق با **کاربزرگ شماره ۶**
- ۲۷-۱۱. ایجاد هماهنگی و معرفی معلمان مرجع/ رابط و پذیرا برای شرکت در دوره‌های آموزش ضمن خدمت مرتبط با آموزش به شیوه تلفیقی - فراگیر، نشست‌های گروه‌های آموزشی و گردهمایی‌های مرتبط.
- ۲۷-۱۲. شرکت در دوره‌های آموزش ضمن خدمت، همایش‌ها و گردهمایی‌های ابلاغ شده مربوط به آموزش به شیوه تلفیقی - فراگیر.
- ۲۷-۱۳. همکاری در جهت تأمین نیازهای توان‌بخشی، آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با دریافت پشتیبانی از مراجع محلی و مدرسه پشتیبان و معلمان مرجع/ رابط.
- ۲۷-۱۴. بهره‌گیری از همکاری انجمن اولیاء و مربیان مدرسه پذیرا در جهت آموزش و پرورش و توان‌بخشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه و نیز استفاده از خدمات نیروهای داوطلب دارای صلاحیت در مدارس پذیرا.
- ۲۷-۱۵. برنامه ریزی و ایجاد زمینه‌های مساعد برای تعامل صحیح میان دانش‌آموزان علی‌رغم تفاوت‌های آنان.

۱۶-۲۷. همکاری در امر هدایت تحصیلی دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت ورود به دوره متوسطه دوم.
۱۷-۲۷. معرفی دانش آموزان با نیازهای ویژه بر اساس توانمندی آنان جهت شرکت در مسابقات ورزشی علمی، فرهنگی و هنری عادی و ویژه با هماهنگی مدرسه پشتیبان و معلم مرجع/رابط.
۱۸-۲۷. حفظ و نگهداری (محرمانه) پرونده تشخیصی و توان بخشی دانش آموزان با نیازهای ویژه در مدرسه پذیرا.

۱۹-۲۷. نظارت بر حضور و غیاب معلم مرجع/رابط

ماده ۲۸: وظایف مدیر واحد آموزشی پشتیبان:

مدیر مدرسه پشتیبان علاوه بر وظایف عمومی شغلی که در مقررات ذیربط آمده است، انجام وظایف ویژه ذیل را بر عهده خواهد داشت:

۱-۲۸. تلاش به منظور شناسایی، معرفی و هدایت دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت تحصیل در مدارس پذیرا با همکاری معلمان مدارس ویژه تحت پوشش و والدین دانش آموزان.

۲-۲۸. تلاش در امر هدایت تحصیلی دانش آموزان با نیازهای ویژه جهت ورود به دوره متوسطه دوم با توجه به دستورالعمل هدایت تحصیلی اعلام شده .

۳-۲۸. شناسایی و معرفی مدرسه های پذیرا با توجه به تناسب شرایط فضا و نگرش های معلمان و مدیران آنها به اداره ناحیه/ منطقه و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

۴-۲۸. پشتیبانی تخصصی از دانش آموزان با نیازهای ویژه شاغل به تحصیل در مدارس پذیرا از طریق معرفی معلمان مرجع/رابط، خدمات مشاوره / هدایت تحصیلی، وسایل توان بخشی، کمک آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی با همکاری معلمان مرجع/ رابط در موارد ضروری مورد نیاز آنان (از قبیل: ویلچر، کتاب های درشت خط/ بریل/صوتی، سمعک، وسایل خاص ورزشی و ...)از طریق بسته های حمایتی سازمان آموزش و پرورش استثنایی و سرویس ایاب و ذهاب، با دریافت پشتیبانی از اداره آموزش و پرورش منطقه، اداره آموزش و پرورش استثنایی استان و مشارکت مراکز دولتی و غیردولتی و افراد خیر.

۵-۲۸. نظارت بر فرایند و نتایج امور تخصصی آموزش به شیوه تلفیقی – فراگیر دانش آموزان با نیازهای ویژه تحت پوشش با همکاری معاون/ سرپرست آموزشی مدرسه پشتیبان و معلمان مرجع / رابط .

۶-۲۸. بررسی و رسیدگی به گزارش های معلمان مرجع / رابط در مورد روند خدمات توان بخشی، آموزش و پرورش دانش آموزان با نیازهای ویژه و ارسال خلاصه گزارش های مربوط به هر ماه مطابق با **کاربرک شماره ۶** پس از پایان آن ماه ، به اداره آموزش و پرورش استثنایی استان.

- ۷-۲۸. همکاری با اداره‌های آموزش و پرورش مناطق، در راستای برگزاری گردهمایی‌ها، دوره‌های آموزش ضمن خدمت و جلسات تخصصی برای معلمان مرجع / رابط و معلمان و مدیران پذیرا.
- ۸-۲۸. همکاری در شناسایی، ارزیابی و معرفی معلمان پذیرای داوطلب دارای شرایط انتصاب به اداره آموزش و پرورش منطقه و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان، به منظور انتصاب در سمت معلم مرجع / رابط بر حسب نیاز.
- ۹-۲۸. حمایت‌های لازم برای معلمان مرجع / رابط و مدیران مدارس پذیرای تحت پوشش در امر تسهیل آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه.
- ۱۰-۲۸. سازماندهی و نظارت تخصصی بر چگونگی ارائه خدمات جبرانی و خدمات توان بخشی در مدارس پذیرا
- تبصره: هزینه و ارائه خدمات جبرانی و توان بخشی بر عهده اداره آموزش و پرورش منطقه می‌باشد و باید در اعتبارات سالانه منطقه در نظر گرفته شوند.
- ۱۱-۲۸. ارسال اسامی معلمان پذیرا با قید نام و نام خانوادگی دانش‌آموز / دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر، پایه تحصیلی و نام مدرسه پذیرا به اداره آموزش و پرورش منطقه / ناحیه جهت دریافت مزایای کار با دانش آموزان با نیاز ویژه.
- ۱۲-۲۸. معرفی دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر جهت ثبت در سامانه بکفا و دریافت خدمات توان بخشی و حمایتی به مراکز مربوط.

ماده ۲۹: وظایف اداره آموزش و پرورش منطقه / ناحیه:

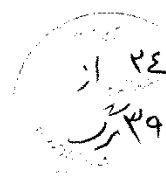
- ۱-۲۹. تسهیل ثبت‌نام دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در نزدیکترین مدرسه پذیرا به محل زندگی آنان بر اساس ضوابط این شیوه نامه اجرایی.
- ۲-۲۹. حمایت‌های لازم در خصوص تأمین تجهیزات توان بخشی، آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.
- ۳-۲۹. تأمین و سازماندهی معلمان مرجع / رابط بر اساس ضوابط مربوط، با هماهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان.
- ۴-۲۹. پیش‌بینی و برگزاری دوره‌های آموزش ضمن خدمت، همایش‌ها و گردهمایی‌های لازم و مرتبط به آموزش‌های تلفیقی - فراگیر با هماهنگی اداره آموزش و پرورش استثنایی استان.

- ۲۹-۵. برنامه ریزی و ایجاد تسهیلات لازم جهت مناسب‌سازی فضاهای آموزشی و پرورشی مدارس پذیرا متناسب با شرایط دانش‌آموزان با نیازهای ویژه با هماهنگی اداره کل نوسازی و تجهیز مدارس استان.
- ۲۹-۶. هماهنگی و نظارت بر اجرای مطلوب آموزش‌های جبرانی و خدمات توان‌بخشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، بر اساس ضوابط اعلام شده.
- ۲۹-۷. ارائه خدمات آموزش‌های جبرانی و خدمات توان‌بخشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه، با همکاری مدارس پشتیبان.
- ۲۹-۸. نظارت بر حسن اجرای برگزاری کلاس‌های جبرانی
- ۲۹-۹. اعلام آمار نوآموزان و دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر در منطقه/ ناحیه و فهرست وسایل و تجهیزات آموزشی، پرورشی، تربیت بدنی و توان‌بخشی مورد نیاز معرفی شده از سوی مدارس پشتیبان به اداره آموزش و پرورش استثنایی و اداره کل استان.
- ۲۹-۱۰. توزیع مناسب تسهیلات و اعتبارات مالی لازم به مدارس پذیرا به منظور راه‌اندازی، تجهیز و تکمیل اتاق‌های مرجع و تأمین خدمات توان‌بخشی، آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی برای نوآموزان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه.
- ۲۹-۱۱. همکاری با مدارس پذیرا به منظور کاهش تراکم دانش‌آموزی کلاس بر اساس ضوابط مندرج در این شیوه‌نامه.
- ۲۹-۱۲. ایجاد تسهیلات و نظارت بر اجرای مناسب ارزشیابی‌های نوآموزان/ دانش‌آموزان با نیازهای ویژه مطابق با آیین‌نامه امتحانات مصوب شورای عالی آموزش و پرورش.
- ۲۹-۱۳. ایجاد تسهیلات لازم برای شرکت دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در برنامه‌های علمی، فرهنگی، هنری و تربیت بدنی.
- ۲۹-۱۴. حمایت از مدیران مدارس پذیرا و پشتیبان به منظور انجام وظایف محوله و نظارت بر فعالیت‌های مزبور.
- ۲۹-۱۵. اقدام در جهت برخورداری قانونی تأمین معلمان مرجع/ رابط، پذیرا و مدیران مدرسه‌های پذیرا و پشتیبان از مزایای خاص پست‌های مربوط، بر اساس ضوابط مقرر در این شیوه‌نامه.

ماده ۳۰: وظایف اداره کل آموزش و پرورش استان:

- اداره کل آموزش و پرورش استان موظف است با تأمین منابع مورد نیاز اقدامات ذیل را به عمل آورد:
- ۳۰-۱. نظارت بر حسن اجرایی این شیوه‌نامه.

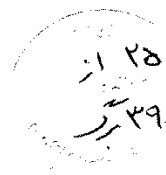

- ۲-۳۰. پیش‌بینی و تأمین اعتبارات لازم جهت برگزاری آموزش‌های جبرانی و ارائه خدمات توان بخشی و لوازم و تجهیزات تخصصی توان‌بخشی، آموزشی و پرورشی.
- ۳-۳۰. نظارت بر حسن اجرای برگزاری کلاس‌های جبرانی
- ۴-۳۰. تأمین تجهیزات تخصصی توان‌بخشی، آموزشی، پرورشی و تربیت بدنی مورد نیاز دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر بر اساس اعلام نیاز اداره‌های آموزش و پرورش مناطق.
- ۵-۳۰. پیش‌بینی و تأمین اعتبارات لازم برای برگزاری دوره‌های ضمن خدمت و گردهمایی‌ها و فراهم نمودن شرایط شرکت آموزگار/ دبیر رابط، در تمامی دوره‌های ضمن خدمت مربوط به مقطع تحصیلی آنان.
- ۶-۳۰. پیش‌بینی و تأمین اعتبارات، مزایا و فوق‌العاده‌های ویژه معلمان پذیرا و مرجع / رابط
- ۷-۳۰. پیش‌بینی و تأمین اعتبارات لازم از جمله سرانه دانش‌آموزی و ...
- ۸-۳۰. پیش‌بینی و تأمین اعتبارات مالی لازم جهت تأمین امکانات و مناسب‌سازی فضاهای مدارس پذیرا با هماهنگی اداره کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان.
- ۹-۳۰. برقراری ارتباط و هماهنگی با سایر سازمان‌ها و نهادها نظیر، سازمان بهزیستی و دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان و انجمن‌های غیردولتی به منظور استفاده از تسهیلات و خدمات آنان برای تأمین نیازهای آموزشی، پرورشی، ورزشی و انجمن‌های توان‌بخشی نوآموزان/دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش تلفیقی - فراگیر.

ماده ۳۱: وظایف اداره آموزش و پرورش استثنایی استان:

- ۱-۳۱. نظارت بر اعلام اسامی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه شناسایی شده در برنامه سنجش سلامت و آمادگی تحصیلی از طرف مدارس پشتیبان به اداره آموزش و پرورش منطقه جهت معرفی به مدارس پذیرا
- ۲-۳۱. همکاری در تأمین و آموزش نیروی انسانی متخصص (معلمان مرجع/ پذیرا) و سازماندهی مدرسه‌ها و مراکز آموزش و توان بخشی مشکلات ویژه یادگیری استان به منظور پشتیبانی از مدرسه‌های پذیرا
- ۳-۳۱. نظارت بر روند ارائه خدمات آموزشی و تخصصی و نیروهای ارائه دهنده این خدمات به نوآموزان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در مدارس پذیرا و پشتیبان.
- ۴-۳۱. همکاری در پیش‌بینی اعتبارات لازم جهت پشتیبانی تخصصی مدارس پذیرا و پشتیبان با اداره کل آموزش و پرورش استان.
- ۵-۳۱. همکاری تخصصی با ادارات آموزش و پرورش منطقه در جهت برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های آموزشی مرتبط با آموزش‌های تلفیقی - فراگیر.

۳۱-۶. همکاری در تدارک تمهیدات لازم جهت گسترش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر با اداره کل آموزش و پرورش استان.

۳۱-۷. اقدام در جهت اطلاع رسانی و توزیع کتب درسی وبسته‌های آموزشی، حمایتی و توان‌بخشی ارسال شده از سوی سازمان آموزش و پرورش استثنایی به مدارس پذیرا و پشتیبان.

۳۱-۸. نظارت برحسن برگزاری کلاس‌های جبرانی

ماده ۳۲. وظایف سازمان آموزش و پرورش استثنایی:

۳۲-۱. نظارت بر حسن اجرای شیوه نامه اجرایی آیین نامه آموزش‌های تلفیقی - فراگیر توسط اداره های کل آموزش و پرورش استان و اداره آموزش و پرورش استثنایی استان.

۳۲-۲. به روز رسانی شیوه نامه اجرایی در صورت لزوم با همکاری معاونت‌های آموزشی وزارت آموزش و پرورش

۳۲-۳. تهیه و ارسال بسته های آموزشی و اطلاع رسانی در زمینه آموزش‌های تلفیقی- فراگیر برای دفاتر ستادی آموزش و پرورش و اداره آموزش و پرورش مناطق و نواحی ، برای بهره گیری تمامی کارکنان آموزش و پرورش اداره‌های مذکور ، مدارس پشتیبان ، مدارس پذیرا، والدین و ...

۳۲-۴. تدوین سرفصل‌های آموزشی و پیش بینی دوره‌های ضمن خدمت و تأمین و معرفی مدرس جهت تدریس در دوره‌های ضمن خدمت مربوط ، جهت ارتقای سطح دانش، دست اندرکاران آموزش تلفیقی - فراگیر

فصل پنجم: مقررات ثبت نام و امتحانات و آموزش‌های جبرانی

ماده ۳۳: مقررات ثبت نام و امتحانات دانش‌آموزان مشمول آموزش‌های تلفیقی - فراگیر:

۱-۳۳. دانش‌آموزان با نیازهای ویژه شاغل به تحصیل در مدارس پذیرا از نظر شرایط سنی، حداکثر تعداد سال‌های مردودی و شیوه‌های ارزشیابی، تابع شرایط مندرج در آیین‌نامه‌های اجرایی و آموزشی شورایی عالی آموزش و پرورش می‌باشند و اطلاعات آنان در دفاتر آمار و امتحانات مدارس پذیرا با ذکر عنوان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر ثبت می‌شود.

۲-۳۳. دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر با توجه به شرایط خاص خود و مقررات مربوط از تسهیلات ویژه نظیر، برگزاری امتحان به صورت چندگزینه‌ای، املاء صحیح غلط، دادن وقت اضافی جایگزین کردن نمره بخش کتبی به جای شفاهی/ عملی و یا بالعکس، مناسب‌سازی سؤالات، استفاده از سؤالات درشت خط و استفاده از منشی (مسلط به مواد درسی) و آموزگار / دبیر رابط در زمان امتحان برخوردار می‌شوند.

۳-۳۳. در صورت عدم موفقیت تحصیلی دانش‌آموز با نیازهای ویژه در مدارس پذیرا گزارشی از سوی معلمان پذیرا و مرجع/رابط با تایید مدیر مدرسه پذیرا جهت بررسی وضعیت تحصیلی دانش‌آموز و تصمیم‌گیری درباره ادامه تحصیل وی به مدیر مدرسه پشتیبان ارائه می‌گردد. مطابق با **کاربرک شماره ۸** تبصره ۱: گزارش ارسال شده از سوی مدرسه پذیرا در کارگروه تخصصی مدرسه پشتیبان مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲: در صورت موافقت انتقال دانش‌آموز به مدارس استثنایی توسط کارگروه تخصصی مدرسه پشتیبان، کسب موافقت والدین / سرپرست قانونی دانش‌آموز با نیازهای ویژه و همکاری آنان برای انتقال دانش‌آموز از مدرسه پذیرا به مدرسه استثنایی ضروری است. مطابق با **کاربرک شماره ۱**

ماده ۳۴: آموزش‌های جبرانی و نحوه ارایه آنها به دانش‌آموزان تحت پوشش آموزش‌های تلفیقی - فراگیر:

۱-۳۴. به منظور رفع مشکلات آموزشی و پرورشی دانش‌آموزان با نیازهای ویژه شاغل به تحصیل در مدارس پذیرا، آموزش‌های جبرانی با توجه به ویژگی‌های دانش‌آموزان به صورت گروهی در خارج از ساعات اشتغال به تحصیل در واحدهای آموزشی تلفیقی - فراگیر، با ترجیح همان مدرسه ارایه می‌شود.

۲-۳۴. تعیین میزان ساعات مورد نیاز هر دانش‌آموز به پیشنهاد معلم کلاس (معلم پذیرا) و تأیید معلم مرجع/ رابط بوده و توسط مدیر مدرسه پذیرا برنامه‌ریزی و اجرا خواهد شد.

تبصره: ساعت تشکیل کلاس جبرانی برای هر ماده درسی در هفته، حداکثر تا یک برابر ساعات هفتگی آن ماده درسی خواهد بود.

۳-۳۴. با تصویب کارگروه برنامه‌ریزی استان، ساماندهی و صدور ابلاغ معلمان و عوامل اجرایی آموزش‌های جبرانی با همکاری مدیران مدارس پذیرا از طریق اداره آموزش و پرورش منطقه صورت خواهد گرفت. عوامل اجرایی مدارس پذیرای مجری کلاس‌های جبرانی شامل مدیر، معاون اجرایی و خدمتگزار یا سرایدار خواهد بود.

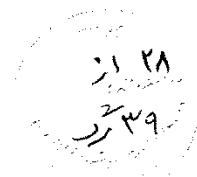
۴-۳۵. در ارائه آموزش‌های جبرانی: در دوره ابتدایی اولویت با معلم کلاس پذیرا و یا معلم هم پایه بوده و در سایر دوره‌های تحصیلی دبیران تخصصی مربوط، از همان مدرسه پذیرا در اولویت خواهند بود.

۵-۳۴. سازماندهی کلاس‌های جبرانی پس از تعیین نیازهای دانش‌آموزان توسط مدیر مدرسه پذیرا و با همکاری اداره آموزش و پرورش منطقه انجام می‌شود. در صورت نیاز، این کلاس‌ها تا قبل از شروع امتحانات پایان سال ادامه خواهند داشت.

تبصره ۱. موافقت والدین یا سرپرست قانونی دانش‌آموز با نیازهای ویژه و همکاری آنان برای شرکت وی در کلاس‌های جبرانی ضروری است.

تبصره ۲. چنانچه امکان تشکیل کلاس آموزش جبرانی در مدرسه پذیرای مربوط فراهم نبود، دانش‌آموزان متقاضی با موافقت والدین یا سرپرستان قانونی آن‌ها، به نزدیکترین مدرسه پذیرا / پشتیبان دایرکننده کلاس آموزش جبرانی هدایت می‌شوند. چند مدرسه پذیرای یک ناحیه یا منطقه آموزشی می‌توانند ضمن هماهنگی نسبت به تشکیل کلاس آموزش جبرانی در یکی از مدارس پذیرا که دارای مرکزیت می‌باشد، اقدام نمایند.

۶-۳۴. حق الزحمه معلمان به صورت حق‌التدریس و عوامل اجرایی به صورت اضافه‌کار با رعایت سایر مقررات در صورت تامین اعتبار از محل اعتبار اداره آموزش و پرورش منطقه قابل پرداخت می‌باشد.

فصل ششم: ضوابط اداری و مالی

ماده ۳۵. برابر با ضوابط و مقررات مورد عمل، معلمان پذیرا از ۶۰ امتیاز بابت سختی کار بیشتر نسبت به معلمان مشابه برخوردار خواهند شد و به ازای هر دو سال تدریس موفق از سوی اداره آموزش و پرورش منطقه، مورد تشویق و تقدیر کتبی قرار خواهند گرفت.

تبصره: با تصویب کارگروه برنامه‌ریزی استان، در صورت عدم تأمین آموزش‌های جبرانی، با توجه به نیاز دانش‌آموز، میزان ساعات بهره‌گیری از خدمات معلم مرجع/رابط برای دانش‌آموزان با نیازهای خفیف و شدید تا میانگین سقف دو برابر قابل افزایش خواهد بود.

ماده ۳۶. ساعات موظف به شرط تأمین اعتبار تمامی مزایا و فوق‌العاده شغل معلمان مرجع/رابط، مشابه معلمان و هنرآموزان همانند کارکنان شاغل در مدارس آموزش و پرورش استثنایی خواهد بود.

ماده ۳۷. به منظور تأمین نیازهای مدرسه‌های پذیرا به معلمان مرجع/رابط، اداره‌های آموزش و پرورش مناطق می‌توانند در صورت تأمین منابع برابر مقررات با صدور ابلاغ غیرموظف از خدمات معلمان مرجع/رابط شاغل بهره‌گیری نمایند.

ماده ۳۸. دو پنجم سرانه دانش آموز تحت آموزش‌های تلفیقی- فراگیر به حساب مدارس پشتیبان و سه پنجم آن در صورت تأمین اعتبار به حساب مدارس پذیرا واریز می‌شود.

شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه آموزش و پرورش تلفیقی- فراگیر نوآموزان و دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در راستای ارتقاء کمی و کیفی نظام آموزش و پرورش کشور و تحقق آموزش برای همه، در شش فصل و ۳۸ ماده، توسط سازمان آموزش و پرورش استثنایی با همکاری معاونت‌های آموزش ابتدایی و متوسطه تدوین شد.

دکتر مجید قدمی
معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی

پیوست ها

کاربرگ شماره ۱

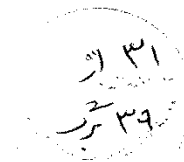
بسمه تعالی

کاربرگ اعلام نظر کارگروه تخصصی مدرسه پشتیبان در باره نوآموز/ دانش آموز .....

۱	مدیر مدرسه پشتیبان:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۲	معاون / سرپرست آموزشی:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۳	مشاور:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۴	آموزگار متخصص:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۵	کاردرمان:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۶	گفتار درمان:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۷	شنوایی شناس:	نام و نام خانوادگی: امضا:
۸	والدین:	نام و نام خانوادگی: امضا:

با توجه به نظرات کارگروه تخصصی مدرسه پشتیبان..... در خصوص نوآموز/ دانش آموز ..... فرزند ..... شماره ملی ..... پایه..... نامبرده به دلیل / دلایل زیر ، مجاز به ادامه تحصیل در مدرسه پذیرا ..... می باشد نمی باشد .

نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه پشتیبان - مهر و امضا .....

کاربرگ شماره ۲ (الف)

بسمه تعالی

شماره:

تاریخ:

به : مدرسه ویژه .....

با سلام و احترام

بدینوسیله نوآموز / دانش آموز ..... فرزند ..... شماره ملی .....
متولد ..... / ..... / ..... جهت ثبت نام در پایه ..... دوره تحصیلی ..... با
بهره گیری از خدمات آموزش های خاص برابر مقررات، معرفی می گردد.

نام و نام خانوادگی

مدیر مدرسه پشتیبان .....

مهر و امضا

رونوشت :

- رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
- والدین نوآموز / دانش آموز

۳۲ از
۳۹

کاربرگ شماره ۲ (ب)

بسمه تعالی

شماره:

تاریخ:

به : مدرسه پذیرا .....

با سلام و احترام

بدینوسیله نوآموز / دانش آموز ..... فرزند ..... شماره ملی .....
متولد ..... / ..... / ..... جهت ثبت نام در پایه ..... دوره تحصیلی ..... با
بهره گیری از خدمات آموزش های تلفیقی- فراگیر، معرفی می گردد. نامبرده به مدت ..... ساعت در هفته از
خدمات و تسهیلات معلم مرجع / رابط برابر مقررات بهره مند می گردد.

نام و نام خانوادگی

مدیر مدرسه پشتیبان .....

مهر و امضا

رونوشت :

- رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان
- اداره آموزش و پرورش منطقه/ناحیه .....
- والدین نوآموز / دانش آموز

۳۳ از
۳۹

مدیریت محترم مدرسه پشتیبان .....

با سلام و احترام

بدینوسیله بر اساس نتایج ارزیابی‌های تخصصی به عمل آمده (پیوست):

هوشی شنوایی بینایی جسمانی و سایر: .....

دانش‌آموز ..... فرزند ..... شماره ملی .....

متولد ..... / ..... / ..... پایه ..... دوره تحصیلی .....

در گروه ..... با شدت ..... ، جهت جابجایی آموزشی در نزدیک ترین مدرسه پذیرا برابر مقررات معرفی می‌گردد.

رئیس اداره آموزش و پرورش استثنایی استان

مهر و امضا

کاربرگ شماره ۴

بسمه تعالی

شماره:

تاریخ:

مدیر محترم مدرسه پذیرا .....

با سلام و احترام

بدینوسیله سرکار خانم / جناب آقای .....

به عنوان معلم مرجع / معلم رابط به میزان هفته ای ..... ساعت موظف، به حضورتان معرفی می گردد. ساعت حضور نامبرده در مدرسه، مطابق با ساعت کاری آن مدرسه، برابر مقررات می باشد.

مهر و امضا

مدیر مدرسه پشتیبان .....

رونوشت:

اداره آموزش و پرورش استثنایی .....

اداره آموزش و پرورش منطقه/ناحیه .....

کاربرگ شماره ۵

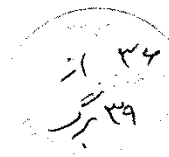
بسمه تعالی

گزارش پیشرفت تحصیلی مربوط به ماه ..... هفته ..... سال تحصیلی ( ) - *

نواموز / دانش آموز ..... فرزند ..... شماره ملی ..... متولد ..... / ..... /	
پایه ..... دوره تحصیلی ..... گروه ..... مدرسه پذیرا ..... معلم پذیرا	
معلم مرجع / رابط ..... میزان ساعت اختصاص داده شده به دانش آموز	
فعالیت ارائه شده در زمینه موضوع آموزشی :	تاریخ:
نتایج :	
فعالیت ارائه شده در زمینه موضوع آموزشی :	تاریخ:
نتایج :	

*- کاربرگ فوق به تعداد هفته/ماه تکثیر گردد.

نام و نام خانوادگی معلم مرجع / رابط

بسمه تعالی

گزارش مداخله‌های توانبخشی، پرورشی، تربیت بدنی و ... مربوط به ماه ..... هفته ..... سال تحصیلی (-) *

نوآموز / دانش‌آموز ..... فرزند ..... شماره ملی ..... متولد ..... / ..... / ..... پایه ..... دوره تحصیلی ..... گروه ..... مدرسه پذیرا ..... معلم پذیرا ..... معلم مرجع / رابط ..... میزان ساعت اختصاص داده شده به دانش‌آموز	
تاریخ:	زمینه مداخله:
راه‌کارها و فن‌های به کار گرفته شده:	
تاریخ:	زمینه مداخله:
راه‌کارها و فن‌های به کار گرفته شده:	

*- کاربرگ فوق به تعداد هفته/ماه تکثیر گردد.

نام و نام خانوادگی معلم مرجع / رابط

کاربرگ شماره ۸

مدیریت محترم مدرسه پشتیبان .....

با سلام و احترام

بدینوسیله دانش آموز ..... فرزند .....
شماره ملی ..... متولد ..... / ..... / ..... پایه .....
دوره تحصیلی ..... در گروه ..... با شدت .....
بر اساس نمرات کسب شده و عدم موفقیت تحصیلی نامبرده، بر طبق نظرات معلمان پذیرا، مرجع / رابط و
مشاور مدرسه، به پیوست جهت بررسی تحصیلی و تصمیم گیری های لازم برابر مقررات، معرفی می گردد.

نام و نام خانوادگی مدیر مدرسه پذیرا

مهر و امضا

۳۹
۳۹

